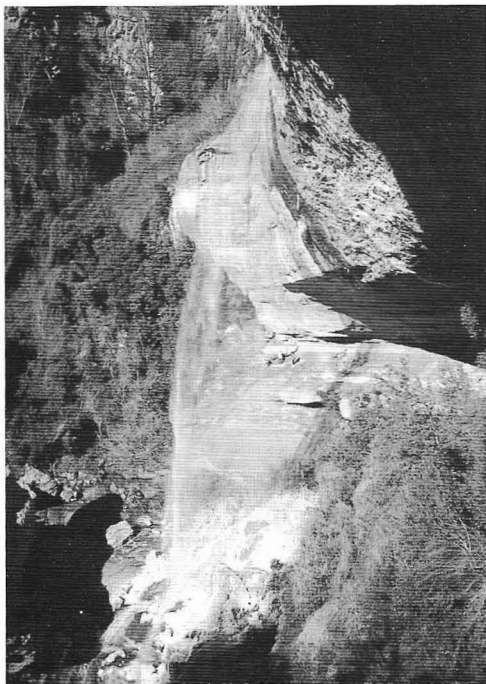

RECUPERACIÓ D'UN CAMÍ ABANDONAT

S'ha recuperat i senyalitzat el camí que surt dels indrets de Comadurana, passa a tocar els cingles de les Tunes, i per sota del cingle de la Fontanella, va a parar als afraus de Molí-bernat.

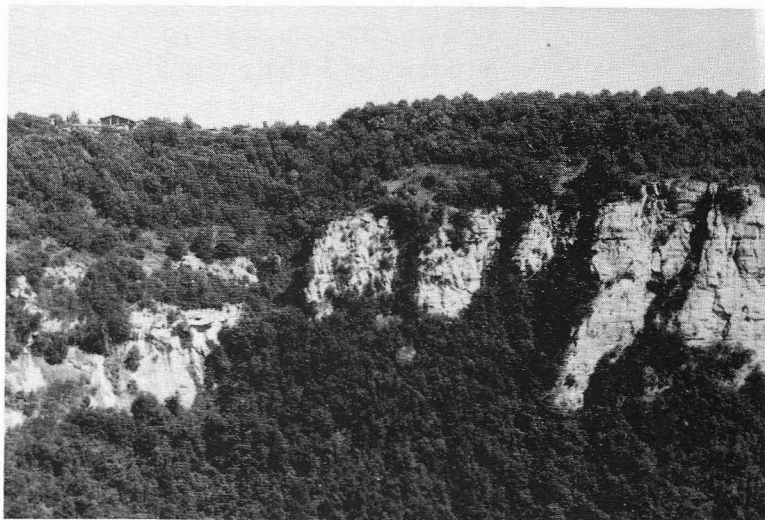
Procurarem fer-ne un recorregut indicatiu el més acurat i atractiu possible. Aquest camí o sender es troba a SO del poble de Tavertet, a uns 200 metres de la piscina i a ponent d'aquesta just on acaben els camps de conreu dels Pedreguets, en el lloc dit Comadurana. Aquest camí havia estat molt recorregut en altre temps pels carboners i llenyataires, però d'un temps ençà havia quedat totalment abandonat, tan ple de mates i romegueres que ja no se'n coneixia el traçat.

La recuperació ha estat possible gràcies al camp de treball de l'estiu del 1996. Aquest camí comença en el lloc que hem indicat amb una graonada de pedra i tot seguit s'entafora entre les mates de boix i alzines i va davallant per uns escaients revolts i giragonses fins a trobar els cingles de les Tunes on, per uns agosarats relleixos, es baixa a la feréstega raconada on es troba el

La balma de les Corts amb el salt de Molí-bernat.
Foto: Ernest Gutiérrez

joliu caminó ple de marradetes per on transitaven antigament els matxos de bast tragi-

Els cingles de les Tunes. El camí passa per la canal de l'esquerra.
Foto: Ernest Gutiérrez

nant el carbó i la llenya, cosa que no deixa de tenir un misteriós encant per a l'excursionista que vol fruitir de la natura.

Tot seguit, el camí es decanta cara a nord per sota el cingle de la Fontanella. Com ja hem dit més amunt, està desbrossat i senyalitzat, i ben aviat el visitant es troba, just a l'indret del salt de Molí-bernat, amb la majestuosa balma de les Corts. Aquest nom, segons explicaven els meus pares, li podia venir de què en algun temps els estadants del poble, a la temporada dels aglans engegaven els porcs al sot de Balà, en una època en què hi havien alzines centenàries, on s'engreixaven per a la matança; llavors, a la nit els tancaven en aquesta gran balma, com molt bé, en entrar-hi pel cantó de migdia, ho mostren les restes de parets, ben segur de les suposades corts que haurien donat nom a la gran balma.

En tot moment és encisador fer-hi el recorregut pel seu interior, però en èpoques de grans pluges, quan la riera baixa plena i es despenja pel mateix davant de la balma, l'espectacle és incomparable! L'espectador es troba entre la soledat de la balma i la immensa cortina d'aigua amb l'espectacular soroll; aleshores frueix d'uns moments inexplicables.

Quan es deixa la balma, el camí s'enfila per unes margeres i tot seguit s'arriba a les restes del Molí-bernat. Solament en queden les parets i les moles de moldre el gra i a la paret de dalt encara s'hi conserva la bassa plena d'aigua; però el que més atreu el visitant és l'encís del lloc: una raconada enclavada entre majestuoses cingleres i en temps de primavera i estiu amb una verdor exuberant dels arbres i arbustos que arreen als relleixos del cingle, i una abundosa font que brolla en un plàcid racó de la cinglera, mentre el suau murmur de l'aigua que vessa a la bassa del molí s'acompanya del cant del rossinyol entre el xerroteig de l'ocellada.

Des d'aquí cal pujar per camí empedrat penjat a la cinglera des d'on es pot contemplar la pregona fondalada del sot de Balà, i arribar fins dalt del pla de roques, per continuar cara a llevant pel costat del riu, passar el noble pont medieval i seguir el camí que surt a la dreta, conegut pel camí de la Fontanella o del Matxos, fins a l'esplanada dels Pedreguets, i tot seguit s'arriba al poble.

Sabem que els que han fet aquest recorregut n'han quedat meravellats. Pensem que és una de les millors sortides que per als amants de la natura es pot fer des de Tavertet.

Jordi Sanglas

PROBLEMES HUMANS (II). Elogi de la solitud

No ha de ser fàcil, a fe de món, en un temps com el nostre, de fer l'elogi de la solitud. Però, malgrat les dificultats del tema, penso que jo puc parlar una mica dels benifets de la soledat, si haig de fer cas de Carner quan diu: "Només un pare de família té la sensibilitat prou afinada per assaborir quietament els encisos de la solitud" (*Les Bonhomies*). Això ho deia després d'haver cantat les excel·lències d'estar sol, un dia que tenia la família fora i s'havia pogut llevar tard i es trobava la casa sense soroll...

Si jo, amb avantatges i inconvenients, de pare de família n'he tingut un bon tros, penso que puc comprendre, que de tant en tant, per a qui no pot escapar-se de viure envoltat de sorolls, de converses, de preocupacions, de notícies més o menys alarmants, una estona de solitud (amb música de fons o sense, segons les personals preferències) sigui una medicina física i psíquica imprescindible. Llàstima que tinguem tan poques ocasions de gaudir-ne i que, encara, moltes vegades les desaprofitem !

També es lamentava de no tenir temps de silenci, "temps de no pensar", ni a l'estiu, durant les vacances, aquell pare de deu fills (això ho explica tot, oi ?) que va escriure un

llibre de les seves vivències familiars, (*Quin goig tots a taula!*, de Josep Alegre i Marcet), per això i per molts altres aspectes ben recomanable.

Hi ha persones que diuen que dialogant es pot entendre sempre la gent. Sovint, però, hi ha gent que només vol que l'escoltis, que et creguis el que et diuen i que callis... Sense deixar de reconèixer les virtuts de la bona conversa, jo penso que també és veritat que, moltes vegades, el millor remei per entendre's amb segons quina gent és callar, passar per alt les xafarderies, deixar córrer les afirmacions cridaneres (dictatorials o democràtiques, que de tota mena n'hi ha) i esperar, no que passi per davant de la teva porta el cadàver del teu enemic, sinó l'esquelet de les idees que, per molt que es diguin permanents o renovadores, conservadores o revolucionàries, potser no ho són tant. Els nostres temps ens han donat cada lliçó !

En el silenci, en la solitud, la clofolla de les teories noves anirà desapareixent i ens quedarà només l'ametlla, la llavor. Sembrada a la terra vella, eterna, donarà unes plantes que, sense deixar de ser com les de sempre, seran també diferents de les d'abans. I algunes vegades, millors i tot.